

DN-Gentoftes høringssvar til Gentofte Kommunes forslag til Biodiversitetsstrategi 2050 og tilhørende handleplaner 2025-2030

Gentofte Kommune har udarbejdet et særdeles udmærket forslag til biodiversitetsstrategi med fokus på kommunens grønne kerneområder og en fagligt velfunderet vurdering af potentialerne for at øge biodiversiteten i de kommende 25 år.

Det er prisværdigt, at der for hver af de fire indsatsområder er udarbejdet konkrete handleplaner allerede til gennemførelse inden 2027 og 2030.

DN har læst DOF's høringssvar og kan tilslutte sig dette. Derudover har DN følgende bemærkninger og forslag til kommunens strategiforslag:

Kommunalt biodiversitetsråd

Et kommunalt organiseret "biodiversitetsråd" har allerede mødtes et par gange på Rådhuset for at bistå med forarbejdet til strategien. Dette består primært af lokalkendte biologer og andre sagkyndige, hvoraf de fleste er knyttede til lokale naturforeninger, herunder Grøn Guide Gentofte og lokale afdelinger af landsdækkende foreninger. Rådet er løst omtalt på strategiudkastets s. 15, afs. 3 og på s. 37.

På møderne har der været stor opbakning til det af kommunen igangsatte arbejde og til at bidrage til at fortsætte rådgivningen af kommunen, herunder at rådgive om og kommentere de kommende drifts- og handleplaner, som kommunen planlægger at udarbejde for såvel kerneområder som trædesten.

Vi opfordrer til at formalisere/permanentgøre rådet og beskrive dets rolle nærmere i strategien. Endvidere overveje tilknytning af flere ekspertområder og foreninger, fx. Herpetologisk Forening.

Kommunale og statslige kerneområder

Flere af de største og vigtigste kerneområder ejes og forvaltes af statslige styrelser. Det er i forbindelse med virkeliggørelse af biodiversitetsstrategien vigtigt at inddrage og forpligtige disse styrelser tæt i arbejdet med at forbedre forholdene for biodiversitet.

Retablering af naturområder

Det foreslås at indlede forhandlinger med BaneDanmark om at udlægge ubrugte rangérræner ved fx. Hellerup og Charlottenlund Station til natur. Sidstnævnte lokation er tidligere erklæret ulovlig at bebygge ift. skovbyggelinjen og bør tilbageføres til Forstbotanisk Have, i og med at Bannedanmarks anvendelsesformål, som lå til grund for arealoverførslen i sin tid, ikke længere er aktuelt.

Naturstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen forvalter begge lokaliteter, hvor der er god mulighed for at udvide og etablere flere vådområder. Eksempelvis åbning og

retablering af Enghaverenden ved Ermelunden, om muligt inklusive fjernelse af den losseplads, som forhindrer vandets frie løb lige vest for for Ermelundsvej. Et andet gammelt forslag, som trænger sig på, er fritlægning af det regnvand, som føres i rør under en naturlig lavning i Charlottenlund Skov lige nord for Skovriderkroen. Mariebjerg Kirkegård, Bernstorffsparken m.fl. kunne sikkert også rumme nye åbne damme/søer med tilledning af rent regnvand fra nærområderne.

Endelig foreslås det, at kommunen retter henvendelse til Københavns Universitet, som ejer Gammelsmosen, mhp. at bekæmpe invasive arter og tilvejebringe en undtagelse for den forhistoriske status quo fredning, som virker meget uhensigtsmæssig på dette punkt.

Spredningskorridorer

Såvel Banedanmark som Vejdirektoratet forvalter vigtige spredningskorridorer i form af jernebaneskråninger, vejrabatter og støjvolde. Disse bør i lighed med kommunens egne veje i større grad begrønnes og udformes med henblik på netop at fungere som spredningskorridorer og trædesten. Det har undret mange, at man ved den igangværende reovering af Strandvejen, anlægger en bekostelig og steril chausséstensrabat i stedet for at begrønne den med strandenglignende, vild urtevegetation i overensstemmelse med den oprindelige vegetation fra før udstykningsen af det kystnære område og at man asfalterer området mellem hæk og flisebelægning ved omlægning af kommunens fortove.

Nybyggeri

DN er meget enig i strategiens beskrivelse på s. 10 af kommunen som fuldt udbygget. Det er, også af hensyn til troværdigheden af de grundlæggende intensjoner i nærværende strategi, særdeles vigtigt fremover konsekvent at friholde eksisterende kerneområder og trædesten for nybyggeri. Tilmed bør byggeri, hvis oprindelige behov ikke længere eksisterer, fjernes.

Nyt byggeri og omdannet/transformeret byggeri bør begrønnes med hjemmehørende vegetation, så både tagflader og facader bidrager til at understøtte biodiversitet (og sikre en høj New European Bauhaus score).

Trædesten

DN vil meget gerne indgå i et samarbejde med kommunen, grundejerforeninger, boligforeninger, Grøn Guide og andre naturforeninger om at udvikle og kvalitetsforbedre trædesten og spredningskorridorer mellem kommunens kerneområder.

Et sted at starte kunne eksempelvis være at styrke en spredningskorridor gennem privathaverne og langs vejene, der på relativt korte afstande forbinder kerneområderne Gentoft Sø/Brobæk Mose med Ermelunden via trædestenene Ved Kæret, Bernstorffsparken og Hundesømosen. Vi tænker på udarbejdelse af

lokalt tilpasset informationsmateriale, kampagner og on site workshops for haveejere, kortlægning og beskyttelse af paddevandringspassager mv. Strategiens indsatspunkter er formuleret på forbillig vis på strategiens s. 33-34.

Det gryende biodiversitetsråd udtrykte på sit nyligt afholdte møde i april stor entusiasme for aktivt at bistå med dette arbejde.

Som eksempel på et periodisk, årstids- og vejrbestemt tiltag arbejdede Grøn Guide I starten af 00'erne sammen med Skovgårdsskolen om at begrænse bilfærdslen foran skolen i den periode, hvor en meget vigtig passage for padder krydser Skovgårdsvej fra deres vinterhi i Krathuskvarteret til Ellemosen et par uger i april måned.

Fokusarter

Udpegning af fokusarter er en rigtig god idé, men kriterierne herfor fremstår noget vilkårlige. Et par af fuglearterne: vibe og duehøg yngler hver især kun et enkelt sted i kommunen og potentialet for at udvide bestanden er for dem begge forsvindende lille og helt uden for den enkelte private grundejers rækkevidde. Herved adskiller de sig meget fra de øvrige arter, som mange grundejere vil kunne opleve i deres eget kvartér og selv være med til forbedre forholdene for ved en mere naturnær drift af deres haver, ved opsætning af redekasser, kvasbunker, havedamme mv. Fuglearter som rødstjert, korttået træløber og kernebidder er alle knyttet til gamle træer og attraktive både i sig selv som let genkendelige med folkelig appel og som indikatorer for en biodivers beplantningsstruktur med gamle træer. Dermed er de også velegnede i citizen science projekter og oplagte fokusarter for en nærmere kortlægning af bestandstætheden i kommunen. I det udsendte strategiudkast er kun udpeget 24 arter, selvom der anføres at være 25, og da gyvelkvæler, som det blev bemærket på Biodiversitetsrådets seneste møde, ikke er hjemmehørende, er der plads til mindst to arter yderligere.

Listen bør revideres inden strategien endelig vedtages, og der bør lægges op til en løbende revidering i samarbejde med Biodiversitetsrådet.

Invasive arter

DN hilser kommunens bekæmpelse af invasive arter velkommen og vil meget gerne være med til at hverve frivillige til etablering af "bekæmpelsesbånd" rettet mod fx. Hvid Kornel, Japansk Pileurt og ikke hjemmehørende Gyldenrisarter i naturområder. Også i lyset af denne indsats virker det uhensigtsmæssig at undlade bekæmpelse af invasive arter i Gammelmosen, et uddateret levn fra fredningen fra 1844, længe før fænomenet invasive arter var kendt og derfor trods sin historiske tyngde, bør revideres på netop dette punkt.

Stormfald

Der bør som led i kommunens træ- og biodiversitetsplanlægning udarbejdes retningslinjer for og nedsættes et organ, som kan træde sammen umiddelbart efter kraftige stormvejrshændelser, hvor store træer beskadiges og vælter. Dette for at sikre, at træerne inkl. det døde ved og eksponerede rodnet så vidt muligt får lov til at blive liggende uden at fjerne eller beskære det mere end absolut nødvendigt aht. sikkerhed og fremkommelighed. Hidtil har der været gjort en ære i at rydde op morgenen efter uden at tage kvalificeret stilling til, om og hvordan væltede træer kan bevares og bidrage positivt til områdets natur- og landskabskvalitet; senest de gamle piletræer, der væltede langs bredden af Gentofte Sø i oktober 2023.

Løse hunde

Løse hunde er et stort og stigende problem i kommunens natur og grønne områder. En væsentlig del af de statslige kerneområder i kommunen er udlagt til hundeskov. Også i kommunens egne grønne områder, hvor hunde i følge reglerne skal holdes i snor, er løsgående hunde mere reglen end undtagelsen, fx ved Gentofte Sø, i Brobæk og Christianholms Mose.

Fritløbende hunde bør særligt undgås i ynglesæsonen og hele året i fugtige områder ved åbent vand, fordi de fleste vandfugle her færdes på jorden og er helt uforenelige med løse hunde. Dette kan ske ved hegning i delområder, men er det i hele området som fx Christianholms Mose, må kommunen være indstillet på at opsyns- og måske endda bødekampagner desværre nok vil være eneste middel for at opretholde de lokale regler.

Også fritgående katte har negativ påvirkning på fuglebestandene i både private haver og på offentlige arealer. Her kan sættes ind med kampagner for at begrænse omfanget særligt i yngletiden og opfordre til at forsyne kattene med bjælder og flerfarvede halsbånd.

Private haver og friarealer

DN er meget begejstret for formuleringerne omkring formidling og inddragelse af private grundejere på s. 11, og vil blot gerne have tilføjet ejere af og lejere i etageboliger med tilhørende friarealer til målgruppen, således som det også er sidst i strategiens handlepunkter.

Vi vil endnu en gang pointere behovet for en særlig informationsindsats over for nyttilflyttere ved ejerskifte, idet det ofte er her, der sker store tab af biodiversitet med fældning af gamle træer og omlægning af forvildede bevoksninger til rullegræs, busketter med eksotiske rhododendron og kirsebærlaubær, hårde belægnings og på det seneste sågar svømmebassiner og sportsbaner. Dette er også omtalt på s. 33.

For at imødegå denne naturforarmende udvikling vil DN foreslå udarbejdelse af en temalokalplan for hele kommunen med det formål at sikre begrænsning af

befæstelsesgraden på private arealer med fokus på ikke bare at sikre, at regnvandet bliver inden for den enkelte matrikel, men også at fremme naturkvaliteten på denne, herunder at sikre ældre, hjemmehørende træer og urtevegetation i størst muligt omfang. Dette er i god overensstemmelse med strategiens indsatsområder 5-8 på s. 29.

Endvidere bør kommunen henstille til at indstille brugen af pesticider også på private arealer gennem informations- og vild med vilje kampagner eller tilsvarende skiltning, udlægning af natur- og boringsnære beskyttelsesområder, partnerskaber med grundejerforeninger, planteskoler og andre forhandlere mv.

Øresund

DN påskønner kommunens initiativ med at etablere nye stenrev (s. 26) og have fokus på overgangene mellem land og vand (s. 25). Vi vil her desuden slå et slag for at skabe et bredere og mere naturligt kystprofil mellem Hellerup Havn og Charlottenlund Strandpark, der ligesom stenrevet naturligvis skal samtænkes med det øgede behov for kystsikring.

DN henviser i øvrigt til EU's vandrammedirektiv, der bl.a. fastslår, at overløb til Øresund skal reduceres og/eller renses for kvælstof og miljøfarlige stoffer inden 2027. Overløb af regnvand blandet med spildevand til kerneområderne bør derfor stoppes hurtigst muligt og ikke vente til 2030. Der bør etableres flere vådområder, der også fungerer som regnvandsbassiner.

De hyppige overløb til bl.a. Natura 2000 området Gentofte Sø og Brobæk Mose bør ligeledes reduceres markant, og den planlagte udrulning af separatkloakeringen bør fremskyndes mest muligt i dette område i forhold til den planlagte slutdato i 2050.

Opfølgning

Vi vil foreslå at oplægge kommunens blå-grønne struktur i offentligt tilgængelige GIS-kort og indlejre biodiversitetsstrategien og løbende udrulning i disse, således at alle kan følge med og herigennem bidrage med relevante observationer og forslag til plejetiltag.

Afslutningsvis skal vi bede kommunen forklare den anvendte priksymbolik i afsnitoverskrifterne på side 25-27.

21. april 2025

DN-Gentofte

Ulrik Reeh